

طراحی الگویی برای تحلیل سیستم توسعه ورزش‌های پایه (مطالعه موردی: ژیمناستیک)

آذر خسروی^۱
 رحیم رضانی نژاد^۲
 فریبا محمدیان^۳

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۹/۳

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۱۰/۱۱

هدف از این پژوهش، ارائه الگویی برای تحلیل سیستم توسعه ژیمناستیک بود. این تحقیق از نظر نوع توصیفی - همبستگی و از نظر هدف کاربردی بود. جامعه آماری این تحقیق را تمامی صاحب‌نظران در زمینه توسعه ژیمناستیک تشکیل می‌دادند. نمونه آماری به تعداد قابل کفایت به روش در دسترس انتخاب گردید (۲۰۱ نفر). ابزار پژوهش پرسشنامه محقق ساخته خروجی از فاز کیفی (اکتشافی سیستماتیک) بود. روایی ابزار پژوهش در سه بخش روایی محتوایی (۱۰ نفر = نظر متخصصان)، پایایی (۰/۹۰ = ضریب آلفای کرونباخ) و روایی سازه (برازش مطلوب مدلسازی) تایید گردید. همچنین جهت تحلیل یافته‌ها از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار اسمارت PLS استفاده گردید.

نتایج نشان داد که ابعاد کارکردهای ژیمناستیک، توسعه ملی ورزش، توسعه بین‌المللی ژیمناستیک و سابقه ژیمناستیک در کشور اثر معنی داری بر مدیریت راهبردی ژیمناستیک دارد و به ترتیب ۰/۲۲۷، ۰/۱۱۹، ۰/۲۶۰ و ۰/۳۲۹ تغییرات آن‌ها را تبیین می‌کند. همچنین بعد مدیریت راهبردی ژیمناستیک بر امکانات و خدمات ژیمناستیک، دانش و فناوری ژیمناستیک، مدیریت استعداد در ژیمناستیک، مدیریت ذینفعان بیرونی، منابع

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران
 ۲. استاد تمام، مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران (نویسنده مسئول)
 ۳. استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران

اقتصادی ژیمناستیک و منابع انسانی ژیمناستیک اثر معنی داری دارد و به ترتیب ۰/۷۱۲، ۰/۶۵۳، ۰/۶۸۰، ۰/۸۶۴، ۰/۶۶۱ و ۰/۷۷۵ تغییرات این متغیر را تبیین می‌کند. متغیرهای امکانات و خدمات ژیمناستیک، دانش و فناوری ژیمناستیک، مدیریت استعداد در ژیمناستیک، مدیریت ذینفعان بیرونی، منابع اقتصادی ژیمناستیک و منابع انسانی ژیمناستیک اثر معنی داری بر مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک دارد و به ترتیب ۰/۲۲۲، ۰/۲۲۴، ۰/۱۴۱، ۰/۰۷۲، ۰/۱۷۵ و ۰/۲۷۶ از تغییرات آن را تبیین می‌کند. در نهایت اثر بعد موفقیت بین‌المللی ژیمناستیک بر توسعه پایدار ژیمناستیک معنی دار بود؛ به طوری که ۰/۱۹۴ درصد از تغییرات آن را تبیین می‌کند.

بدین ترتیب، می‌توان گفت که سیستم توسعه ژیمناستیک یک فرایند راهبردی است که تحت تأثیر عوامل یاد شده از طریق مولفه‌های عملکردی صورت می‌گیرد و مطلوبیت آن در این است که منجر به توسعه پایدار شود.

واژگان کلیدی: توسعه ورزش، توسعه ژیمناستیک، مدل توسعه و عوامل توسعه

مقدمه

توسعه ورزش یکی از ابعاد توسعه کشورها محسوب می‌شود که با ابعاد مهم دیگری مانند توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مرتبط است (گوهررستمی و همکاران، ۱۳۹۲). به طور کلی، توسعه جریانی است که در خود تجدید حیات و سمت‌گیری متفاوت کل نظام اقتصادی - اجتماعی را به همراه دارد (طالب‌پور، ۱۳۹۱). توسعه ورزش در ارتباط با افزایش مشارکت و ترویج فرصت‌ها و مزایای حضور در فعالیت‌های ورزشی است. تعاریف مختلفی از مفهوم توسعه ورزش ارائه شده است. مفهوم توسعه ورزش بسیار کلی است و می‌تواند توسعه ورزش را در کلیه سطوح ورزش پرورشی، همگانی، قهرمانی و غیره در برگیرد (بولک، ۲۰۰۶). توسعه ورزش یک کمک همه‌جانبه به مردم برای شروع یک ورزش، ماندن در ورزش انتخابی خود و موفقیت در آن است. توسعه ورزش از سوی کالینز^۱ به عنوان یک فرصت تأثیرگذار (مؤثر)، سیستم‌ها و ساختارها و فرایندهایی تعریف شده است که افراد جامعه را در تمام سطوح یا گروه‌های خاص یا منطق‌های قادر می‌سازد در ورزش، تفریح و سرگرمی شرکت کنند و عملکردشان را به هر سطحی که مدنظر آن‌ها می‌باشد، پیشرفت دهند (سوتیریادو^۲، ۲۰۱۲).

از سوی دیگر، می‌توان یکی از مهم‌ترین بخش‌های متداول در توسعه ورزش یک جامعه را ورزش‌های پایه دانست. امروزه ورزش‌های پایه به طور ویژه مورد توجه کشورهای مختلف قرار گرفته است (آبوت^۳، ۲۰۰۵). ورزش‌های پایه به دلیل ویژگی‌هایی همچون پایه و اساس همه فعالیت‌های بدنی و ورزشی، مادر بودن برای همه ورزش‌ها، تعدد مدال‌های زیاد در المپیک به علت رشته‌های زیاد و... در میان کشورهای دنیا اهمیت فراوانی یافته است و کشورهایی در المپیک و مسابقات قهرمانی جهان در سکوهای بالا قرار می‌گیرند که برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری مناسب و رفع موانع توسعه ورزش‌های پایه را در برنامه او اولویت اول کاری خود قرار داده‌اند (هاشمی، ۱۳۹۳). یکی از رشته‌های ورزشی بسیار جذاب و پرتحرک، رشته ورزشی ژیمناستیک است که از سوی کارشناسان به عنوان مادر و پایه رشته‌های ورزشی دیگر معرفی گردیده است. ژیمناستیک از آن جهت پایه رشته‌های ورزشی دیگر قلمداد می‌شود که بسیاری از تکنیک‌ها و فنون رشته‌های ورزشی را در بر می‌گیرد و توسعه این رشته می‌تواند زمینه‌ساز پیشرفت سایر رشته‌های ورزشی باشد. قرن بیست و یکم با مهم‌ترین دگرگونی در ورزش ژیمناستیک مواجه شد و روند حرف‌های شدن مسابقات و رقابت‌ها بسیار سرعت گرفت. شناسایی یک فرد مستعد در ورزش ژیمناستیک، به اهمیت تأمین بذر برای تولید محصول است و هیچ شکی نیست که شناخت یک استعداد کاری سنگین و پیچیده است و این شناخت نه تنها به داشتن دانش تئوری، بلکه به تجربه‌ای که از طریق تمرین و ممارست و آموزش و یادگیری این نوع ورزش‌های پایه به دست آمده است، نیاز دارد (سیدعامری و همکاران، ۱۳۹۰).

در حالی که ژیمناستیک به عنوان یک ورزش پایه در همه جوامع پیشرفته سخت مورد توجه دست اندر کاران

1. Bohlke
2. Collins
3. Sotiriadou
4. Abbott

و مسئولان ورزشی است؛ اما متأسفانه در کشورمان این ورزش نه تنها مورد حمایت و توجه نیست، بلکه گاه برخی رفتارهای سلیق‌های موجب شده که چرخ‌های این ورزش حیاتی و مهم از حرکت بازماند و تا به حال یک برنامه مدون برای ورزش ژیمناستیک تدوین نشده است (بدری آذرین، ۱۳۹۱). فدراسیون ژیمناستیک نیز از مهم‌ترین سازمان‌های ورزشی کشور می‌باشد که مسئولیت سازماندهی و اداره این رشته ورزشی را به عهده دارد. حسن مدیریت و سازماندهی صحیح در این فدراسیون می‌تواند در بسط و گسترش این رشته در کشور نقش اساسی ایفا کند (صمدزاده، ۱۳۸۲). از منظری دیگر باید گفت که تجربه سال‌ها توسعه ورزش در کشورهای مختلف نشان می‌دهد که رسیدن به اهداف بزرگ و دوربرد و پاسخگویی مستمر به نیازمندی‌های مخاطبان و مشتریان ورزش در محیط‌های پر تلاطم، جز در سایه ساختارسازی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری اطمینان‌بخش و برنامه‌ریزی راهبردی محقق نمی‌شود.

بررسی پژوهش‌های این حوزه نشان می‌دهد که در مورد مدل‌سازی در حوزه ورزش‌های پایه علی‌رغم اقدامات انجام شده و پژوهش‌های صورت گرفته، اهمیت پرداختن به این موضوع همچنان وجود داشته و نتایج این مطالعات بیش از پیش در کمک به توسعه ورزش پایه تأثیرگذار می‌باشد. علوی (۱۳۸۱) در پژوهشی بیان نمود که حامیان مالی، تبلیغاتی، پوشش‌های رسانه‌ای، ارتباط‌های جمعی و... در هماهنگ‌سازی رشته‌های پایه مانند ژیمناستیک نقش عمده و اصلی داشته‌اند. حافظ مطلق (۱۳۸۱) برای توسعه ژیمناستیک راهکار تبلیغات وسیع در رسانه‌ها جهت ایجاد ذهنیت مناسب در خانواده‌ها و مردم در حمایت ورزشکاران، استفاده وسایل کمک آموزشی و تشک‌های ایمنی، اجرای برنامه‌های استعدادیابی و گماردن مربیان مجرب جهت آموزش را مهم‌ترین راهکار بیان کرده است. بدری آذرین و همکاران (۱۳۸۶) با بررسی وضعیت ورزش ژیمناستیک در ایران با رویکرد تدوین نظام جامع توسعه منابع انسانی در ورزش ژیمناستیک کشور و آنالیز و تفسیر مجموعه اطلاعات نشان دادند که جایگاه ورزش ژیمناستیک کشور روی محور مختصات SWOT در ناحیه weakness قرار دارد. تندنویس و همکاران (۱۳۸۶) با مقایسه دیدگاه ورزشکاران، مربیان و صاحب نظران در مورد راهکارهای پیشرفت بعد قهرمانی ورزش ژیمناستیک کشور نشان دادند هر سه گروه ورزشکاران، مربیان و صاحب نظران در بین متغیرهای گروه‌های هفت‌گانه ارتقای سطح دانش علمی و فنی مربیان، کنترل و نظارت بر فعالیت مربیان، استعدادیابی نوآموزان به روش علمی و تخصصی، افزایش تأسیسات و سالن‌های مختص ژیمناستیک و تجهیز کامل سالن‌ها با امکانات تخصصی و آموزشی را مهم‌ترین عوامل در پیشرفت بعد قهرمانی ورزش ژیمناستیک کشور بیان نمودند. یافته‌های تحقیق ایوب غرباوی (۱۳۸۸) با هدف شناسایی مقایسه دیدگاه صاحب‌نظران، مربیان و ورزشکاران نسبت به عوامل موثر بر پیشرفت ژیمناستیک استان خوزستان نشان داد هر سه گروه متغیرهای گروه‌های تأسیساتی - تجهیزاتی و فنی - اجرایی را مهم‌ترین عوامل در توسعه و پیشرفت ورزش ژیمناستیک استان خوزستان می‌دانستند. بدری آذرین و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی با هدف ارائه راهکارهای توسعه منابع انسانی ورزش ژیمناستیک، شاخص توسعه منابع انسانی را مورد بررسی قرار دادند و دریافتند عوامل جذب، آموزش، ارتقا و پرورش، حفظ و نگهداری نیروی انسانی در توسعه منابع انسانی ژیمناستیک تأثیرگذار است. کشاورز و همکاران (۱۳۹۲) به تعیین موقعیت راهبردی و تدوین برنامه

استراتژیک فدراسیون ژیمناستیک جمهوری اسلامی ایران پرداختند و دریافتند که ۱۴ راهبرد برای توسعه ژیمناستیک ایران وجود دارد و موقعیت راهبردی ژیمناستیک ایران در وضعیت تدافعی است. همچنین کشاورز و همکاران (۱۳۹۴) به تدوین منظرها و نقشه راهبردی توسعه ژیمناستیک ایران با رویکرد کارت امتیازی متوازن پرداختند که یافته‌های تحقیق نشان داد فدراسیون ژیمناستیک ایران دارای چهار منظر مالی، مشتری، فرایندهای داخلی، یادگیری و رشد و ۳۴ هدف راهبردی می‌باشد.

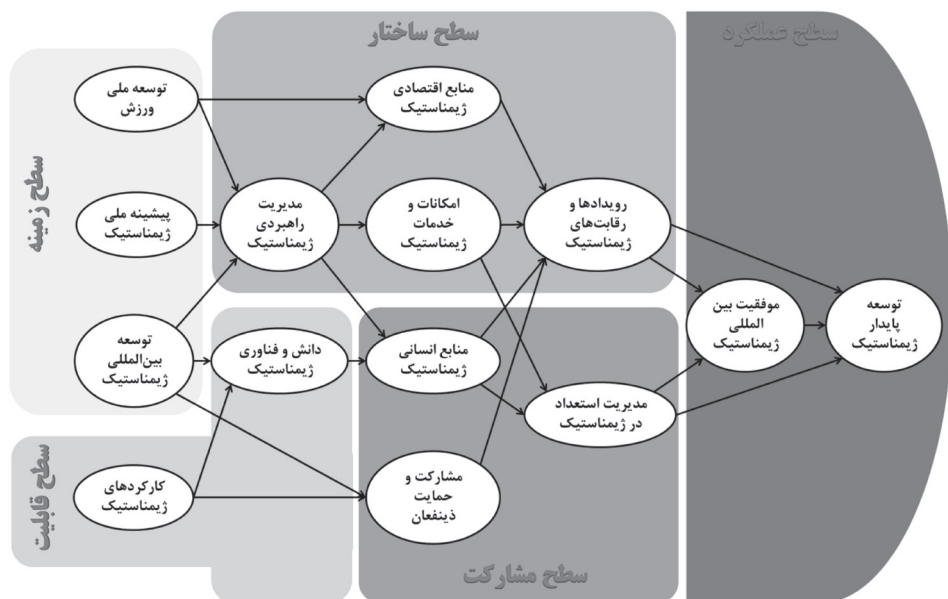
در میان تحقیقات خارجی، فدراسیون ژیمناستیک نیوزلند (۲۰۱۱) اولویت‌های راهبردی ژیمناستیک این کشور را ایجاد و توسعه یک چارچوب آموزش و پرورشی مناسب برای رشد ورزشکاران در همه رشته‌های ژیمناستیک و رشد و ارتقای مربیان و داوران و مجریان ژیمناستیک از طریق آموزش و یادگیری مستمر بیان می‌کند. فدراسیون ژیمناستیک آفریقای جنوبی (۲۰۱۴) «راهبرد مشارکت ملی» را جهت توسعه ژیمناستیک اتخاذ کرده است. فدراسیون ژیمناستیک ترینیداد و توباگو^۱ (۲۰۱۱)، راهبردهای ظرفیت‌سازی، توسعه آموزش، توسعه رویدادها و افزایش مشارکت را برای ارتقای سطح عملکرد و کسب نتایج ملی بهتر در رقابت‌ها در پیش گرفته است. هروسا و هروسوا^۲ (۲۰۱۳) در بررسی موضوع ژیمناستیک در مرکز مدیریت ورزشی دانشگاه جمهوری چک گزارش کردند که مطالعات ژیمناستیک در مدیریت ورزشی حوزه‌ای جوان می‌باشد که تاکنون بیشترین تمرکز آن بر روی مدیریت استعداد و مدیریت عملکرد بوده است. ژاو و ژنگ^۳ (۲۰۱۷) در بررسی بازار ژیمناستیک در چین گزارش کردند که عمده مشکلات مربوط به بازاریابی می‌باشد و در چنین بازاریابی توسعه پایدار باشگاه‌ها با چالش‌های رقابتی مواجه است.

برای تبیین بهتر مسئله پژوهش، مطالعات مرتبط با توسعه کلی ورزش نیز در سطوح مختلف مرور و نقد شد. پژوهش‌های متعدد داخلی و خارجی در زمینه توسعه ورزش گویای آن است که توسعه ورزش در هر سطحی نیازمند توجه به ابعاد مختلفی است. منافی (۱۳۹۴) و محمدی و همکاران (۱۳۹۶) در بررسی توسعه ورزش دانشگاهی، احسانی و همکاران (۱۳۹۳) و وفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهش توسعه ورزش همگانی و صابری (۱۳۹۷) در بررسی توسعه ورزش در مناطق آزاد عوامل مختلف محیطی، ساختاری، منابع، زیرساختی، ارتباطی، رفتاری، مشارکتی و... را شناسایی و بررسی نموده‌اند. در تحقیقات خارجی نیز پارک و همکاران (۲۰۱۶) نشان دادند که عواملی چون: ساختار سازمانی، استعدادیابی ورزشکاران، توسعه علم مربیان، افزایش و بهبود امکانات و تأسیسات بر توسعه ورزش پایه در کره تأثیر دارند. بوسچر و همکاران (۲۰۱۴) به این نتیجه رسیدند که از میان ۹ عامل سازماندهی ساختار ورزش - منابع مالی، فراهم نمودن شرایط برای ورزش، فراهم نمودن شرایط تمرینی مناسب، توسعه و ارتقای دانش مربیان، برگزاری رقابت‌های تدارکاتی و انجام پژوهش‌های علمی - عامل‌های منابع مالی، حمایت از ورزشکاران، شرایط تمرینی و توسعه دانش مربیان مهمترین عوامل در کسب موفقیت ورزشی هستند.

1. Trinidad and Tobago
2. HRUŠA, Peter; HRUŠOVÁ, Dagmar
3. Zhou, W., & Zheng, Z

مطالعات مرور شده پیرامون ورزش‌های پایه به ویژه ژیمناستیک به طور کلی نشان داده است که فقدان سیاست‌ها، خط‌مشی‌های راهبردی، عدم هماهنگی بین مجموعه نهادها، سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی مرتبط با ورزش، ناکافی بودن منابع مادی و انسانی در حوزه‌های مختلف ورزشی و بعضاً انجام کارهای موازی و عدم نظارت کافی بر فعالیت‌های ورزشی از جمله مهم‌ترین نارسایی‌های ورزش ژیمناستیک محسوب می‌شوند. وجود این چالش‌ها در کنار پیچیده بودن ساختار و سازوکارهای مدیریت و توسعه در سیستم ورزش این ضرورت را ایجاد می‌کند که ابتدا باید به توصیف و تحلیل سیستم توسعه پرداخت. سپس براساس آن به مطالعه و برنامه ریزی اقدام نمود.

در همین راستا باید گفت که از ابزارهای اساسی در مدیریت و توسعه نوین امروز جهان دستیابی به مدل‌ها و الگوهای تحلیلی و اجرایی است. در واقع مبانی اصلی دانش در هر حوزه‌ای بر پایه مدل‌های شناسایی شده مناسب و نه یافته‌های جزئی و پراکنده قرار دارد و داده‌ها در قالب مدل می‌توانند کشف، تبیین و تفسیر شوند. براساس مبانی و تحقیقات مرور شده تاکنون تحقیقی جامع در زمینه تحلیل سیستم توسعه ژیمناستیک در کشور صورت نگرفته است به ویژه اینکه با شناسایی عوامل تعیین کننده در این زمینه مدل علمی جهت تحلیل و برنامه ریزی توسعه ارائه دهد. مدلسازی ابعاد سیستم توسعه ژیمناستیک نمی‌تواند روابط بین این عوامل را به طور کامل توضیح دهد، اما درک مکانیسم‌های اساسی آن را آسانتر می‌کند. فقدان مدل‌های قابل اتکا و دارای مصادیق عینی در توسعه ژیمناستیک محقق را بر آن داشت تا با اتکا بر نظرات کارشناسان مجرب، مدل ساختاری توسعه ژیمناستیک را ارائه دهد. بنابراین هدف از پژوهش حاضر، ارائه و آزمون مدلی برای تحلیل سیستم توسعه ورزش‌های پایه و به صورت ویژه رشته ژیمناستیک می‌باشد. مدل مفهومی پژوهش که مستخرج از فاز کیفی پژوهش است، در شکل ۱ نمایش داده شده است. هدف این است که مدل ارائه شده بتواند به خوبی ظرفیت ابعاد مختلف اثرگذار بر توسعه ورزش پایدار ژیمناستیک را نشان دهد و در حد خود قادر به تبیین کارکرد ساخت‌های اساسی آن باشد.

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش (مستخرج از فاز کیفی پژوهش)

روش شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر آمیخته (کمی و کیفی) است که به دلیل محدودیت، در این مقاله تنها به بخش کمی آن پرداخته شده است. از این رو، یافته های حاضر از نظر نوع توصیفی - همبستگی، از نظر هدف کاربردی و از نظر روش جمع آوری داده ها، میدانی می باشد. جامعه آماری این تحقیق را تمامی صاحب نظران در زمینه توسعه ژیمناستیک شامل مدیران فدراسیون، هیئت ها و باشگاه ها، مربیان باشگاهی و ملی، مدرسان ژیمناستیک دانشگاهی و مدارس و داوران تشکیل می دادند. نمونه آماری به تعداد قابل کفایت جهت آزمون مدل به روش هدفمند و در دسترس انتخاب و نظرخواهی گردید. تعداد نمونه براساس تعداد قابل کفایت جهت مدل سازی در نرم افزار PLS به تعداد ۱۰ تا ۲۰ برابر تعداد سؤالات مربوط به متغیر دارای بیشترین سؤال در مدل (داوری و رضازاده، ۱۳۹۵) انتخاب شد. به عبارت دیگر، به تعداد ۱۸ برابر سؤالات متغیر دارای بیشترین تعداد سؤال (۱۲ سؤال) ۲۱۶ نفر به عنوان نمونه پژوهش در نظر گرفته شدند. جهت اطمینان از دریافت تعداد پاسخ های مناسب، پرسشنامه توزیع شد که از بین پرسشنامه های دریافتی ۲۰۱ پرسشنامه به طور کامل پاسخ داده شده بودند و وارد فرایند تحلیل گردیدند. ابزار پژوهش، پرسشنامه محقق ساخته خروجی از فاز کیفی (اکتشافی سیستماتیک) بود. پرسشنامه شامل متغیرها و عوامل تعیین کننده بود و در مقیاس ۵ ارزشی لیکرت (از بسیار کم = ۱ تا بسیار زیاد = ۵) تنظیم شده بود. از مجموع متغیرهای شناسایی شده - پس از بررسی و غربالگری - تعداد مناسبی که از لحاظ تعداد، بیشترین تکرار و تاکید را در مصاحبه ها، مقالات، اسناد و گزارش ها داشتند، مورد استفاده قرار گرفتند. پرسشنامه تدوین شده جهت بررسی روایی محتوایی یا صوری در اختیار ۶ نفر از اساتید

مدیریت ورزشی و ۱۰ نفر از مدیران حوزه ژیمناستیک قرار گرفت. بعد از تأیید روایی محتوایی، ابتدا ابزار در یک مطالعه راهنما بین ۳۰ نفر از جامعه آماری توزیع شد. سپس از طریق روش آلفای کرونباخ، پایایی یا ثبات درونی آن با استفاده از نرم‌افزار اسپاس^۱ محاسبه ($\alpha = 0/89$) و تأیید گردید. سپس پرسشنامه‌ها در مرحله اصلی جمع‌آوری داده‌ها توزیع و ضریب آلفای کرونباخ این مرحله (نهایی) نیز ۰/۹۰ محاسبه شد. ضریب آلفای کرونباخ نشان داد که بیشتر سازه‌ها و متغیرهای مرتبط به آن‌ها دارای ثبات درونی بسیار مناسبی هستند. سپس پایایی و روایی سازه به صورت مراحل گزارش شده در قسمت یافته‌ها تأیید گردید. جهت تحلیل یافته‌ها، از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری در دو بخش تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول و دوم سازه سه متغیر و تحلیل مسیر بین آن‌ها استفاده شد. به جهت غیرطبیعی بودن توزیع بیشتر متغیرهای پژوهش (نتایج آزمون چولگی) و نیاز به آزمون فرضیات میانجی، از نرم‌افزار اسمارت PLS استفاده گردید.

یافته‌های پژوهش

ابتدا متغیرهای پژوهش توصیف شدند. براساس جدول زیر توسعه پایدار ژیمناستیک دارای بیشترین میانگین (۴/۶۵) و مشارکت و رویداد دارای کمترین میانگین (۳/۹۹) بودند.

جدول ۱: توصیف متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
امکانات و خدمات ژیمناستیک	۴/۲۶	۱/۱۲۶	مدیریت راهبردی ژیمناستیک	۴/۰۹	۱/۱۴۸
توسعه بین‌المللی ژیمناستیک	۴/۳۸	۱/۰۱۸	مشارکت و حمایت ذینفعان	۴/۲۱	۱/۲۸۹
توسعه ملی ورزش	۴/۰۵	۱/۰۱۰	مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک	۳/۹۹	۱/۲۴۹
توسعه پایدار ژیمناستیک	۴/۶۵	۰/۷۲۰	منابع اقتصادی ژیمناستیک	۴/۰۹	۰/۸۵۶
دانش و فناوری ژیمناستیک	۴/۲۸	۱/۱۰۲	منابع انسانی ژیمناستیک	۴/۱۸	۱/۱۴۷
سابقه ژیمناستیک در کشور	۴/۴۵	۱/۰۵۶	موفقیت بین‌المللی ژیمناستیک	۴/۱۳	۰/۸۵۶
مدیریت استعداد در ژیمناستیک	۴/۳۳	۱/۲۶۸	کارکردهای ژیمناستیک	۴/۳۸	۰/۸۹۳
مدیریت ذینفعان بیرونی	۴/۳۶	۱/۳۰۶			

در بخش مدل‌سازی معادلات ساختاری جهت سنجش برازش مدل اندازه‌گیری، از پایایی شاخص، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده گردید. پایایی شاخص برای سنجش پایایی درونی شامل سه معیار ضرایب بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی است. مقدار مناسب بارهای عاملی برابر و یا بیشتر از ۰/۴ می‌باشد.

1. SPSS20

سنجه‌های دارای بارهای عاملی کمتر از ۰/۴، از مدل پژوهش حذف گردیدند. روایی همگرا با استفاده از معیار متوسط واریانس استخراج شده^۱ (AVE) ارزیابی می‌شود که میزان مطلوب آن مساوی و بالاتر از ۰/۵ است. نتایج خروجی از مدل نمایانگر مناسب بودن معیار روایی همگرا (AVE) می‌باشد. جهت بررسی مدل اندازه‌گیری، دو ماتریس روایی همبستگی لاتنت^۲ و فرونل و لاکر^۳ نشان داد که روایی و اگرایی مورد تایید قرار می‌گیرد. تمامی متغیرها دارای مقدار آلفای کرونباخ بالای ۰/۷۰ و پایایی ترکیبی (CR^۴) بالای ۰/۸۰ بودند. همچنین با استفاده از معیارهای ضریب معنادار (T-values)، ضریب تعیین (R2) و ضریب قدرت پیش‌بینی (Q2)، برازش مدل ساختاری، مورد ارزیابی قرار گرفت. بیشتر مسیرهای روابط بین مؤلفه‌های پژوهش و همچنین گویه‌ها با هریک از عامل‌های خود بزرگ‌تر از ۱/۹۶ و معنی‌دار بودند که حاکی از پیش‌بینی صحیح روابط مدل پژوهشی است. مقدار R2 تنها برای سازه‌های درون‌زای (وابسته) مدل محاسبه گردید و در مورد سازه‌های برون‌زا، مقدار این معیار صفر است. در این پژوهش میزان R2 تمامی متغیرهای پژوهش بسیار بالاتر از ۰/۳۳ و در محدوده ۰/۶۷ یا بزرگ‌تر از آن بود که بدین معناست که مدل ساختاری پژوهش دارای برازشی قوی است.

جدول ۲: خلاصه شاخص‌های مربوط به مدل تحقیق

ابعاد	AVE	CR	آلفای کرونباخ	R2
حد مطلوب	۰/۵ ≥	۰/۷۰ ≥	۰/۶۰ ≥	۰/۳۳ ≥
امکانات و خدمات ژیمناستیک	۰/۵۷۳	۰/۸۹۸	۰/۸۷۲	۰/۵۰۶
موفقیت بین‌المللی ژیمناستیک	۰/۵۳۴	۰/۸۷۳	۰/۸۲۵	برونزا
توسعه ملی ورزش	۰/۵۸۷	۰/۸۳۱	۰/۷۷۲	برونزا
توسعه پایدار ژیمناستیک	۰/۵۹۵	۰/۸۵۴	۰/۸۰۷	۰/۶۰۶
دانش و فناوری ژیمناستیک	۰/۵۳۱	۰/۹۰۹	۰/۸۸۶	۰/۴۲۶
سابقه ژیمناستیک در کشور	۰/۵۶۶	۰/۸۱۷	۰/۸۱۳	برونزا
مدیریت استعداد در ژیمناستیک	۰/۵۶۲	۰/۸۹۳	۰/۸۸۹	۰/۴۶۲
مدیریت ذینفعان بیرونی	۰/۵۳۳	۰/۸۷۹	۰/۷۳۳	۰/۷۴۷
مدیریت راهبردی ژیمناستیک	۰/۵۱۳	۰/۹۴۰	۰/۸۶۳	۰/۷۰۳
مشارکت و حمایت ذینفعان	۰/۵۸۲	۰/۸۹۵	۰/۸۴۹	۰/۲۲۹
مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک	۰/۶۶۳	۰/۸۱۳	۰/۷۹۶	۰/۹۱۲

1. Average Variance Extracted
2. Latent variable correlation
3. Fronleichram & Loker
4. Composite Reliability

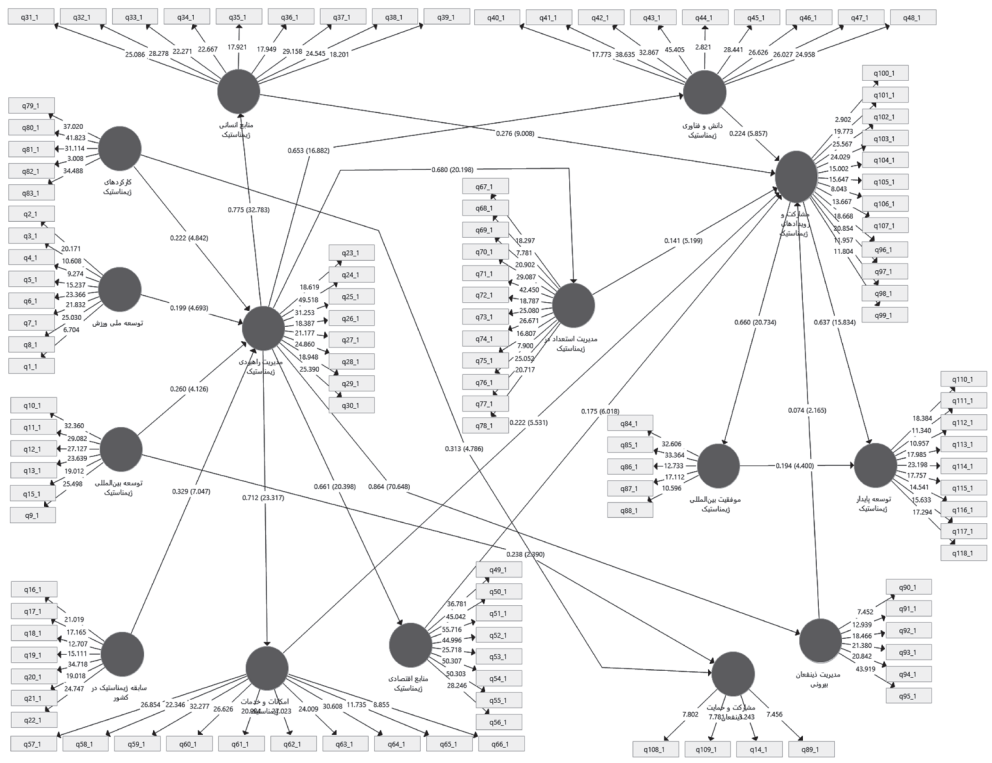
۰/۴۳۷	۰/۸۶۷	۰/۸۶۲	۰/۵۸۶	منابع اقتصادی ژیمناستیک
۰/۶۰۰	۰/۷۱۶	۰/۸۷۳	۰/۵۶۹	منابع انسانی ژیمناستیک
برونزا	۰/۷۹۶	۰/۸۹۷	۰/۵۶۵	موفقیت بین‌المللی ژیمناستیک
۰/۴۳۵	۰/۵۶۵	۰/۸۶۲	۰/۶۳۷	کارکردهای ژیمناستیک

به‌منظور برآزش مدل کلی (هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری) از معیار GOF^1 استفاده شد. مقادیر به دست آمده توسط فرمول GOF می‌تواند با سه مقدار ۱، ۰/۳۶ و ۰/۲۵ در سه سطح قوی، متوسط و ضعیف تقسیم‌بندی شوند. در معادله GOF شاخص نشانه میانگین اشتراکی هر سازه می‌باشد که برای بررسی برآزش بخش مدل اندازه‌گیری مدل به کار گرفته می‌شود. این معیار نشان می‌دهد که چه مقدار از تغییر پذیری شاخص‌ها (سؤالات) توسط سازه مرتبط با خود تبیین می‌شود. تنها مقادیر اشتراکی متغیرهای پنهان مرتبه اول در محاسبه دخیل هستند. R^2 نیز مقدار میانگین مقادیر R Squares سازه‌های درون‌زای مدل می‌باشد (داوری و رضازاده، ۱۳۹۵). برای محاسبه R^2 باید مقادیر R^2 مربوط به تمامی متغیرهای پنهان درون‌زای مدل اعم از مرتبه اول و مرتبه دوم را مد نظر قرار داد:

$$GOF^1$$

GOF برآزش کلی قوی

با توجه به آن‌که معیار نامبرده برابر ۰/۶۸۳ می‌باشد، بنابراین برآزش کلی مدل در حد «بسیار قوی» مورد تایید قرار می‌گیرد. مدل ساختاری نهایی پژوهش پس از تأیید مدل‌های اندازه‌گیری و مراحل تایید برآزش در محیط نرم‌افزار به صورت شکل ۲ و جدول ۳ ترسیم و آزمون شد.

شکل ۲: مدل نهایی پژوهش (شامل مقادیر میزان ضریب اثر و ضریب معنی داری)

جدول ۳: نتایج مدل نهایی پژوهش

رابطه هر یک از عاملها	ضریب مسیر	تی ویلو	سطح معنی داری
امکانات و خدمات ژیمناستیک ← مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک	۰/۲۲۲	۵/۵۳۱	۰/۰۰۱
توسعه بین المللی ژیمناستیک ← مدیریت راهبردی ژیمناستیک	۰/۲۶۰	۴/۱۲۶	۰/۰۰۱
توسعه بین المللی ژیمناستیک ← مشارکت و حمایت ذینفعان	۰/۲۳۸	۲/۳۹۰	۰/۰۰۱
توسعه ملی ورزش ← مدیریت راهبردی ژیمناستیک	۰/۱۱۹	۴/۶۹۳	۰/۰۰۱
دانش و فناوری ژیمناستیک ← مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک	۰/۲۲۴	۵/۸۵۷	۰/۰۰۱
سابقه ژیمناستیک در کشور ← مدیریت راهبردی ژیمناستیک	۰/۳۲۹	۷/۰۴۷	۰/۰۰۱
مدیریت استعداد در ژیمناستیک ← مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک	۰/۱۴۱	۵/۱۹۹	۰/۰۰۱
مدیریت ذینفعان بیرونی ← مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک	۰/۰۷۲	۲/۱۶۵	۰/۰۰۱
مدیریت راهبردی ژیمناستیک ← امکانات و خدمات ژیمناستیک	۰/۷۱۲	۲۳/۳۱۷	۰/۰۰۱

۱۰۵

۰/۰۰۱	۱۶/۸۸۲	۰/۶۵۳	مدیریت راهبردی ژیمناستیک ← دانش و فناوری ژیمناستیک
۰/۰۰۱	۲۰/۱۹۸	۰/۶۸۰	مدیریت راهبردی ژیمناستیک ← مدیریت استعداد در ژیمناستیک
۰/۰۰۱	۷۰/۶۴۸	۰/۸۶۴	مدیریت راهبردی ژیمناستیک ← مدیریت ذینفعان بیرونی
۰/۰۰۱	۲۰/۳۹۸	۰/۶۶۱	مدیریت راهبردی ژیمناستیک ← منابع اقتصادی ژیمناستیک
۰/۰۰۱	۳۲/۷۸۳	۰/۷۷۵	مدیریت راهبردی ژیمناستیک ← منابع انسانی ژیمناستیک
۰/۰۰۱	۱۵/۸۳۴	۰/۶۳۷	مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک ← توسعه پایدار ژیمناستیک
۰/۰۰۱	۲۰/۷۳۴	۰/۶۶۰	مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک ← موفقیت بین‌المللی ژیمناستیک
۰/۰۰۱	۶/۰۱۸	۰/۱۷۵	منابع اقتصادی ژیمناستیک ← مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک
۰/۰۰۱	۹/۰۰۸	۰/۲۷۶	منابع انسانی ژیمناستیک ← مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک
۰/۰۰۱	۴/۴۰۰	۰/۱۹۴	موفقیت بین‌المللی ژیمناستیک ← توسعه پایدار ژیمناستیک
۰/۰۰۱	۴/۸۴۲	۰/۲۲۲	کارکردهای ژیمناستیک ← مدیریت راهبردی ژیمناستیک
۰/۰۰۱	۴/۷۸۶	۰/۳۱۳	کارکردهای ژیمناستیک ← مشارکت و حمایت ذینفعان

بر اساس تحلیل مسیر مشخص شد که ابعاد کارکردهای ژیمناستیک، توسعه ملی ورزش، توسعه بین‌المللی ژیمناستیک و سابقه ژیمناستیک در کشور به‌طور مستقیم دارای اثر مثبت، مستقیم و معنی‌داری بر مدیریت راهبردی ژیمناستیک دارد و به ترتیب ۰/۲۲۷، ۰/۱۱۹، ۰/۲۶۰ و ۰/۳۲۹ تغییرات آن‌ها را تبیین می‌کند. همچنین نتایج نشان داد که بعد مدیریت راهبردی ژیمناستیک بر امکانات و خدمات ژیمناستیک، دانش و فناوری ژیمناستیک، مدیریت استعداد در ژیمناستیک، مدیریت ذینفعان بیرونی، منابع اقتصادی ژیمناستیک و منابع انسانی ژیمناستیک به‌طور مستقیم اثر مثبت و معنی‌داری دارد و به ترتیب ۰/۷۱۲، ۰/۶۵۳، ۰/۶۸۰، ۰/۸۶۴، ۰/۶۶۱ و ۰/۷۷۵ تغییرات این متغیر را تبیین می‌کند. به علاوه، متغیرهای امکانات و خدمات ژیمناستیک، دانش و فناوری ژیمناستیک، مدیریت استعداد در ژیمناستیک، مدیریت ذینفعان بیرونی، منابع اقتصادی ژیمناستیک و منابع انسانی ژیمناستیک به‌طور مستقیم اثر مثبت، مستقیم و معنی‌داری بر مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک دارد و به ترتیب ۰/۲۲۲، ۰/۲۲۴، ۰/۱۴۱، ۰/۰۷۲، ۰/۱۷۵ و ۰/۲۷۶ از تغییرات آن را تبیین می‌کند. همچنین اثر بعد مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک بر توسعه پایدار ژیمناستیک و موفقیت بین‌المللی ژیمناستیک مثبت، مستقیم و معنی‌دار بود؛ به طوری که به ترتیب ۰/۶۳۷ و ۰/۶۶۰ درصد از تغییرات آن را تبیین می‌کنند. به علاوه، اثر کارکردهای ژیمناستیک و توسعه بین‌المللی ژیمناستیک بر مشارکت و حمایت ذینفعان اثر مثبت و معنی‌داری دارد؛ به طوری که به ترتیب ۰/۳۱۳ و ۰/۲۳۸ از تغییرات این متغیر را تبیین می‌کنند. در نهایت اثر بعد موفقیت بین‌المللی ژیمناستیک بر توسعه پایدار ژیمناستیک مثبت، مستقیم و معنی‌دار بود؛ به طوری که ۰/۱۹۴ درصد از تغییرات آن را تبیین می‌کند.

بحث و نتیجه گیری

به صورت کلی ابعاد تحلیل در مدل شامل پنج سطح زمینه‌ای، ساختار، قابلیت مشارکت و عملکرد بود. جریان کلی حاکم بر مدل مفهومی به صورت سطح زمین‌های به سمت سطح توسعه پایدار است. کلیات چارچوب و مدل مفهومی با مدل‌های پیشین مانند صفاری (۱۳۹۱)، منافی (۱۳۹۴) و دی بوسچر (۲۰۰۹) از لحاظ عوامل و سطح‌بندی بین آن‌ها همسویی دارد. علاوه بر این، دسته‌بندی این منظرها با چارچوب‌های اجرایی ورزش کشور در تقسیم کار و وظایف به تفکیک عوامل مرتبط نیز انطباق دارد. هروسا و هروسوا (۲۰۱۳) در مطالعه خود گزارش کرده بودند که توسعه ژیمناستیک یک سیستم باز از عناصر و فعالیت‌های آگاهانه است و در نتیجه مدل این پژوهش می‌تواند پویایی این سیستم باز را ساده‌تر تحلیل و نمایش دهد.

در تبیین بیشتر لازم به ذکر است که ژیمناستیک یک سیستم است و یک خرده سیستم از سیستم ورزش به شمار می‌آید. مدیریت راهبردی و توسعه آن مستلزم توجه به متغیرهای اثرگذار در سطوح و منظرهای مختلف است.

سطح زمین‌های به عنوان سطح اول شامل ابعاد تحولات و توسعه بین‌المللی، پیشینه و سابقه ملی، توسعه ملی ورزش می‌باشد. در تبیین بیشتر می‌توان گفت که ادراک زمینه محیطی و مداخلات آن معمولاً در قالب فرایندهای پنهان انجام می‌شوند و محیط، زمینه‌ساز سایر متغیرها محسوب می‌شود و اثر قابل توجهی بر همه متغیرها دارد (صفاری، ۲۰۱۲). به طور کلی، محیط و زمینه برای ورزش ژیمناستیک به مثابه بستری است که تمام فرایندهای توسعه در آن جریان می‌یابد (سهیلی، ۲۰۱۷). در واقع مطابق نظریه‌های نوین توسعه که به مقوله اکوسیستم توجه دارند، اکوسیستم ژیمناستیک که حاصل پیوند عناصر محیطی آن است زنجیرهای از عوامل مختلف را شکل می‌دهد که جریان کلی توسعه و دستاوردهای آن را تعیین می‌کند. علاوه بر این، یکی از بیشترین تغییرات در جهت‌گیری‌های سیستم ورزش ژیمناستیک می‌تواند حاصل از نحوه تعامل ژیمناستیک کشور با محیط بین‌المللی باشد. نکته مهم در بحث زمینه این است که بسیاری از عوامل محیطی خارج از کنترل مدیریت ورزش می‌باشد. بنابراین مدیریت ژیمناستیک باید به مسیرهای ارتباط و تعامل با محیط خود توجه و برنامه‌ریزی داشته باشد.

منظر قابلیت‌ها نیز شامل ویژگی‌ها و قابلیت‌ها و دانش و فناوری تعیین گردید. نکته کلیدی این بخش این است که در تحقیقات قبلی توسعه رشته‌های ورزشی، ویژگی‌های خود رشته کمتر مدنظر قرار گرفته بود که در این پژوهش مورد بررسی واقع شده است. سطح ساختار نیز شامل مدیریت راهبردی و اجرایی و منابع فیزیکی و امکانات، مدیریت مالی و رویدادها و رقابت‌های بود. مدیریت و منابع دو فاکتور پیش‌برنده توسعه محسوب می‌شوند. در همین راستا منابع، ابزار مدیریت برای فعالیت هستند و حتی برخی محققان توسعه منابع را به مثابه اصل توسعه یافتگی تفسیر می‌کنند (ملایی، ۲۰۱۴). به لحاظ اصول توسعه، مدیریت متغیر مداخله‌گر اصلی نسبت به سایر عوامل محسوب می‌شود. منابع در واقع ابزار دست مدیریت محسوب می‌شوند. بنابراین اثر آن به طور مستقیم بر منابع و امکانات قابل اعمال است (منافی، ۲۰۱۵). در این زمینه دو رویکرد وجود دارد: برخی از محققان معتقدند توسعه مشارکت در ورزش اصولاً به وجود منابع وابسته مستقیم نیست، بلکه تحت تأثیر عوامل دیگری هم قرار دارد؛ از طرف دیگر، اغلب محققان بر این عقیده هستند که توسعه مشارکت به وجود

امکانات و اماکن لازم بستگی دارد و باید انواع مختلف امکانات ورزشی برای آن‌ها فراهم شود (رمضانی نژاد و همکاران، ۱۳۹۵). سطح ساختار نقش محیط در توسعه را دارد؛ به طوری که براساس سطح زمین‌های سطح مشارکت را گسترش می‌دهد تا مظاهر توسعه ارتقا یابند و به پایداری برسند. از این رو، سطح کارآمدسازی ساختار می‌تواند به جهش در توسعه ژیمناستیک کشور منجر شود.

سطح مشارکت نیز شامل مدیریت استعداد، مدیریت منابع انسانی متخصص و مدیریت ذینفعان بیرونی تعیین گردید. رویداد و مشارکت شامل ژیمناستیک آموزشی و تربیتی، ژیمناستیک آماتور و همگانی و ژیمناستیک حرف‌های و قهرمانی تعیین گردید. مظفری (۱۳۹۳) فرایندهای ورزش قهرمانی را شامل مشابه با ابعاد شناسایی شده این بخش گزارش کرده است. هدف اصلی ورزش در سطح مشارکت تحقق می‌یابد. مشارکت نیز توسط نقش‌های دیگر و ذینفع در چارچوب فعالیت‌ها و فرایندهای ورزشی موجود شکل می‌گیرد. هر چند در گذشته عمدتاً ورزشکاران، مربیان و هواداران بازیگران اصلی ورزش رقابتی محسوب می‌شدند، اما اکنون با رشد علمی، رسانه‌ای و تجاری ورزش اثرگذاری متخصصان، فعالان رسانه و حامیان مالی و کسب و کارها بسیار تعیین کننده شده است.

سطح عملکرد شامل موفقیت بین‌المللی و توسعه پایدار ژیمناستیک بود. دستیابی به توسعه پایدار در ژیمناستیک نیازمند پایش مستمر این شاخص‌ها و مداخله مثبت و سازنده در فرایندهای منتهی به آنهاست. براین اساس می‌توان گفت به دلیل آنکه رشته‌های ورزشی نسبت به سیستم کلی ورزش از پیچیدگی کمتری برخوردارند، از این رو توسعه پایدار می‌تواند در بازه‌های زمانی کوتاه‌تری ارزیابی و مشاهده شود.

بر اساس تحلیل مسیر مشخص شد که روابط بین متغیرهای هر سطح از توالی کلی سطوح پیروی می‌کند. از این رو کارکردهای ژیمناستیک، توسعه ملی ورزش، توسعه بین‌المللی ژیمناستیک و سابقه ژیمناستیک در کشور موجب ارتقای ظرفیت‌های مدیریت راهبردی سیستم ژیمناستیک می‌شوند. پس مدیریت راهبردی ژیمناستیک می‌تواند امکانات و خدمات ژیمناستیک، دانش و فناوری ژیمناستیک، مدیریت استعداد در ژیمناستیک، مدیریت ذینفعان بیرونی، منابع اقتصادی ژیمناستیک و منابع انسانی ژیمناستیک را توسعه دهد. در نتیجه توسعه این مولفه‌ها، مشارکت و رویدادهای ژیمناستیک نیز رونق و ارتقا می‌یابند. ارتقای مشارکت و رویدادهای منجر به موفقیت بین‌المللی ژیمناستیک و در نهایت توسعه پایدار این رشته می‌شوند.

بررسی پژوهش‌های این حوزه نشان می‌دهد که مطالعات داخلی پیشین مانند بدری آذرین و همکاران (۱۳۸۶)، تندنویس و همکاران (۱۳۸۶)، ایوب غرباوی (۱۳۸۸)، بدری آذرین و همکاران (۱۳۹۲)، کشاورز و همکاران (۱۳۹۲) و کشاورز و همکاران (۱۳۹۴) نیز عواملی مشابه با این موارد را در ارتباط با هم مانع یا موجب پیشرفت و توسعه ژیمناستیک گزارش کرده‌اند. اما مطالعات خارجی مانند هروسا و هروسوا (۲۰۱۳) و ژاو و ژنگ (۲۰۱۷) و همچنین چارچوب برنامه توسعه فدراسیون‌های ژیمناستیک نیوزلند (۲۰۱۱)، ترینیداد و توباگو (۲۰۱۱) و آفریقای جنوبی (۲۰۱۴)، این روابط را مستقیم‌تر بررسی کرده‌اند و کلیات مدل را در مقیاس‌های کوچک‌تر تایید می‌نمایند.

براساس یافته‌های پژوهش می‌توان گفت که سیستم توسعه ژیمناستیک یک فرایند راهبردی است که تحت

تأثیر عوامل یاد شده از طریق مولفه‌های عملکردی صورت می‌گیرد و مطلوبیت آن در این است که منجر به توسعه پایدار شود. مدل پژوهش می‌تواند به خوبی ظرفیت ابعاد مختلف اثرگذار بر توسعه ژیمناستیک و جذب ذینفعان را به مشارکت در ژیمناستیک بیشتر نشان دهد. این مدل، نمایش ساده‌ای از ساختار توسعه ژیمناستیک است و در حد خود قادر به تبیین کارکرد ساخت‌های اساسی سیستم مدیریت و توسعه این رشته ورزشی می‌باشد. از آنجا که یکی از دلایل عمده ناکارایی برنامه‌های فعلی، جزیره‌ای عمل کردن و نداشتن یک مدل و نقشه نظام‌مند کلی‌نگر در حوزه رشته‌های ورزشی است، بر پایه مدل حاضر می‌توان سیستم توسعه ورزش ژیمناستیک را تحلیل کرد و به نوعی به دسته‌بندی جدیدی دست یافت که مبتنی بر نظرات متخصصان و همسو با اصول و الگوهای توسعه ورزش است. این مدل، شناختی جامع و کلان بر پایه شناسایی عوامل کلیدی مؤثر بر توسعه ورزش ژیمناستیک و چگونگی تعامل آن‌ها با یکدیگر را فراهم می‌آورد و چارچوبی مناسب و بومی برای مطالعات بیشتر و دقیق‌تر در این حوزه است و می‌تواند برای توسعه رشته‌های ورزشی مبنای عمل قرار گیرد.

۱۰۹

بدین ترتیب، براساس مدل پژوهش پیشنهاد می‌شود که در مطالعات و برنامه‌ریزی‌های آتی برای ورزش ژیمناستیک در کشور:

الف) از منظر مفهوم‌شناسی به مفاهیم نوین و کلیدی که عمده آن‌ها در این پژوهش شناسایی شده است توجه جدی شود؛

ب) از منظر روش شناختی نیز از روش تحلیل اکوسیستمی و مبتنی بر مدل براساس الگوی ارائه شده در این پژوهش استفاده شود؛

ج) از منظر کاربست نیز این نتایج به صورت برنامه عملیاتی می‌تواند در قالب طرح‌ها، راهکارها و ابتکارات مورد استفاده قرار گیرد.

منابع

- آقایی، علی‌اکبر؛ نادریان جهرمی، مسعود؛ معماری، ژاله و اندام، رضا. (۱۳۹۲). «آسیب‌شناسی ورزش هندبال استان سمنان با استفاده از الگوی برنامه‌ریزی استراتژیک». مطالعات مدیریت ورزشی. ۵(۱۷)، صص ۱۳-۴۲.
- احسانی، محمد؛ صفاری، مرجان؛ امیری، مجتبی و کوزه‌چیان، هاشم. (۱۳۹۳). «طراحی مدل ورزش همگانی ایران». مطالعات مدیریت ورزشی. ۶(۲۷)، صص ۱۲۵-۱۳۶.
- اسدی، حسن. (۱۳۸۱). آثار برگزیده اولین همایش ملی بررسی راه کارهای توسعه ژیمناستیک کشور. تهران: انتشارات فدراسیون ژیمناستیک جمهوری اسلامی ایران
- بدری آذرین، یعقوب؛ طالبیان‌نیا، حسین و سلمانی، علی. (۱۳۹۲). «راهکارهای توسعه منابع ژیمناستیک». مطالعات مدیریت ورزشی. ۱۹، صص ۸۱-۹۲.
- بهمنی، شاهرخ. (۱۳۹۴). «طراحی مدل توسعه ژیمناستیک در ایران». رساله دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی.
- حافظ مطلق، عبدالعلی. (۱۳۸۱). توسعه ژیمناستیک. آثار برگزیده همایش ملی بررسی راهکارهای توسعه ژیمناستیک کشور. تهران: انتشارات فدراسیون ژیمناستیک ایران
- رضائی‌نژاد، رحیم و ریحانی، محمد. (۱۳۹۰). «چالش توسعه ورزش همگانی در مقابل ورزش قهرمانی». همایش ملی تفریحات ورزشی. صص ۵۶-۵۷.
- سهیلی، رضا. (۱۳۹۶). «تعیین موقعیت راهبردی هیئت بسکتبال استان خراسان رضوی بر اساس مدل SWOT». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده علوم ورزشی.
- سیدعامری، می‌رحسن؛ محمدی، می‌ترا؛ صیادی، محمدمامین و رحمانی، نریمان. (۱۳۹۱). «بررسی وضع موجود شاخص‌های استعدادیابی رشته ژیمناستیک از دیدگاه مربیان». دومین همایش ملی استعدادیابی ورزشی.
- صابری، امین. (۱۳۹۷). «طراحی الگوی توسعه ورزش در مناطق آزاد ایران». رساله دکتری، دانشگاه مازندران، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
- صفاری، مرجان. (۱۳۹۱). «طراحی الگوی ورزش همگانی در ایران». رساله دکتری، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
- صمدزاده، نیما. (۱۳۸۲). «بررسی و توصیف وضعیت ژیمناستیک مردان کشور». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، تهران.
- طالب‌پور، مهدی. (۱۳۹۱). «تدوین برنامه راهبردی رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی». طرح پژوهشی پژوهشکده تربیت بدنی.
- علوی، طاهر. (۱۳۸۱). ژیمناستیک و توسعه بافتگی. آثار برگزیده همایش ملی بررسی راهکارهای توسعه ژیمناستیک. تهران: انتشارات فدراسیون ایران
- کریم‌قادر، یحیی. (۱۳۹۷). «تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه هندبال اقلیم کردستان: با رویکرد گراندد تئوری». کارشناسی ارشد، دانشگاه ایلام، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
- گودرزی، محمود. (۱۳۹۳). «گزارش برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ورزش». ستاد تدوین برنامه ششم توسعه.
- گوهررستمی، حمیدرضا؛ کوزه‌چیان، هاشم؛ امیری، مجتبی و هنری، حبیب. (۲۰۱۴). «طراحی الگوی ذینفع‌مداری وزارت ورزش و جوانان با تأکید بر مشروعیت سازمانی». مدیریت و توسعه ورزش. ۲(۲)، صص ۱-۱۷.
- ملایی، مینا. (۱۳۹۱). «بررسی عوامل مؤثر بر توسعه ورزش قهرمانی استان‌های ایران و ارائه الگوی پیشنهادی». رساله

- دکتری، دانشگاه گیلان، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
- مظفری، سیدامیراحمد؛ الهی، علیرضا؛ عباسی، شہامت؛ احدپور، هنگامه و رضایی، زین الدین. (۱۳۹۱). «راهبردهای توسعه نظام ورزش قهرمانی ایران». مطالعات مدیریت ورزش. ۴(۱۳)، صص ۳۳-۴۸.
  - منافی، فریدون. (۱۳۹۴). «طراحی الگوی توسعه ورزش دانشگاهی ایران». رساله دکتری، دانشگاه گیلان، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.
  - وفایی مقدم، علی؛ فرزاد، فرزام؛ رضوی، محمدحسین و افشاری، مصطفی. (۱۳۹۷). «تحلیل عوامل توسعه ورزش همگانی براساس نظریه داده بنیاد». مطالعات مدیریت ورزشی، ۵۲(۱۰)، صص ۴۳-۷۲.
  - هاشمی، صدیقه. (۱۳۹۳). «شناسایی موانع توسعه ورزش های پایه در مدارس شهر تهران». پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز.

- Abbott, Button. C., Pepping, G. J., Collins, D. (2005). “**Unnatural Selection: Talent Identification And Development**”. Sport Nonlinear Dynamics, Psychology And Life Sciences Journal, 1:(9). 88-61.
- Canada Gymnastics Federation. (2012). [Http://Gymnasticscoaching.com/new// gymnastics-Canada strategic-plan](http://Gymnasticscoaching.com/new//gymnastics-Canada strategic-plan).
- De Bosscher, V., De Knop, P., van Bottenburg, M., Shibli, S., Bingham, J. (2009a). “**Explaining international sporting success: An International Comparison of Elite Sport Systems and Policies in Six countries**”. Sport Management Review, 12: 113-136.
- De bosscher, V., De Knop, P., van Bottenburg, M., Shibli, S., Bingham, J. (2014). “**Explaining international sporting success: An international comparison of elite**”. Downward, P., Dawsen, A., 2000, The Economics of Professional Team Sports, Routledge.
- Gymnastics BC Strategic Plan. (2004). [http://www. Gymnastics.bc.ca/resourses/ policy procedure/ section1 PDF](http://www.Gymnastics.bc.ca/resourses/policy procedure/ section1 PDF).
- **Gymnastics Ontario, strategic plan 2007-2013**.(2013). 2-4.
- HRUŠA, Peter; HRUŠOVÁ, Dagmar. (2013). “**Sports gymnastics as a part of curriculum of Sports Management university studies in the Czech Republic**”. Journal of Human Sport and Exercise, 8(2): 107-113.
- Park, J. W., Tan, T. C., & Park, H. U. (2016). “**Interrogating the key policy factors behind South Korea’s archery success**”. International Journal of the History of Sport, ۳۳(۵), ۵۴۴-۵۲۳.
- Sotiriadou, K. (2005). “**The Sport Development Processes in Australia**”. PhD thesis, University of Technology, Sydney.
- South Africa Gymnastics Federation. (2014). **SAGF 2020 VISION**. PP 6, <http://www.sagf.co.za/ aerobics/2-sagfdocuments>.
- **Sport England survey of costumers**. (2001). http://www.sportengland.org/ national_benchmark_final.PDF. USA Gymnastics. (2005). <http://www.usa-gymnastics.org>.
- Zhou, W., & Zheng, Z. (2017). “**Research on Present Situation of Market Operation**

of Gymnastic Dance Club in Neijiang”. In 2016 7th International Conference on Education, Management, Computer and Medicine (EMCM 2016). Atlantis Press.